

Pressmeddelande

Luxemburg den 30 juni 2022

EU:s revisorer ser potentiella risker med kommissionens användning av externa konsulter

Europeiska kommissionen hyr in och använder externa konsulter på ett sätt som inte fullt ut garanterar bästa möjliga valuta för pengarna eller fullt ut skyddar kommissionens intressen, enligt en rapport som Europeiska revisionsrätten offentliggör i dag. Det finns stora brister i ramen för hur externa konsulttjänster ska användas, med potentiella risker som rör koncentrationen av tjänsteleverantörer, ett alltför stort beroende och intressekonflikter som inte alltid övervakas tillräckligt väl. Revisorerna påpekar också brister i sättet att bedöma konsulternas arbete och vilket mervärde det ger.

Revisorerna konstaterade att Europeiska kommissionens informationssystem inte kan ge en god översikt över hur kommissionen använder externa konsulter. Säkert är att kommissionen har använt externa konsulter i allt större utsträckning för att utföra olika rådgivnings- och stödtjänster. De senaste åren har den ingått kontrakt på omkring 1 miljard euro per år för flera olika sådana tjänster, såsom konsultverksamhet, studier, utvärderingar och forskning. Externa leverantörer deltar huvudsakligen i genomförandet av EU:s granskings- och utvidgningspolitik, internationella partnerskap, utrikespolitiska instrument samt miljö- och klimatåtgärder. Revisorerna kontrollerade om kommissionen lyckades få valuta för pengarna och skydda sina intressen.

”Att utkontraktera vissa arbetsuppgifter kan vara bra och är ibland nödvändigt”, säger François-Roger Cazala, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för rapporten. ”Men Europeiska kommissionen bör se till att den får bästa möjliga valuta för pengarna. Det krävs mer öppenhet och ansvarsskyldighet när det gäller vilka arbetsuppgifter som kan utkontrakteras och hur riskerna för leverantörskoncentration, alltför stort beroende och intressekonflikter hanteras. Jag hoppas att vår rapport kommer att bidra till att EU-förvaltningen utvecklas i den riktningen.”

Revisorerna konstaterade brister i reglerna för när externa konsulter ska anlitas. Särskilt när det gäller konsultverksamhet och forskning – som står för nästan 80 % av det utkontrakterade beloppet – finns det ingen vägledning om i vilken utsträckning uppgifter kan läggas ut på entreprenad, hur externa konsulttjänster definieras samt vilken kompetens och kapacitet som bör finnas internt. Och när det gäller vissa konsulttjänster som upphandlats för återkommande

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

arbetsuppgifter gör kommissionen inte heller kostnads-nyttanalyser och behovsanalyser för att bedöma de relativa fördelarna med att anlita externa leverantörer i stället för intern personal innan de inleder nya upphandlingar.

De kriterier som användes för att välja ut vinnande anbud var lämpliga, men kommissionen övervakade och hanterade inte i tillräcklig utsträckning de betydande riskerna med att använda externa konsulter. Det gäller bland annat riskerna för leverantörskoncentration och ett alltför stort beroende av ett relativt litet antal tjänsteleverantörer. Under den period som granskades ingick kommissionen avtal med 2 769 externa konsulter. Men de tio största leverantörerna stod ensamma för 22 % (omkring 600 miljoner euro) av de totala kontrakterade beloppen under den granskade perioden. Med andra ord förlitar sig några av kommissionens avdelningar i mycket stor utsträckning på relativt få entreprenörer. Det är inte ovanligt att en och samma leverantör vinner kontrakt flera år i rad, trots att det regelbundet anordnas öppna anbudsförfaranden.

Denna risk för koncentration av ett litet antal externa konsulter medför också en risk för att några leverantörer som har stor erfarenhet av att arbeta med kommissionen oftare vinner kontrakt. Som ett exempel på detta konstaterade EU-revisorerna att vissa leverantörer tillhandahöll en kombination av rådgivnings-, genomförande- och utvärderingstjänster till ett och samma generaldirektorat vid kommissionen, vilket kan ge dem konkurrensfördelar eftersom de deltar i utformningen, genomförandet och utvärderingen av samma EU-politik. Kommissionen har infört förfaranden för att upptäcka och förhindra potentiella intressekonflikter. Det rör sig dock för det mesta om formella kontroller som inte i sig är tillräckliga för att säkerställa att risken för intressekonflikter hanteras.

När EU-revisorerna undersökte enskilda kontrakt noterade de att kommissionen kontrollerar att konsulterna tillhandahåller tjänster som uppfyller kvalitetskraven innan den gör några utbetalningar. Men revisorerna påpekar att kommissionen inte regelbundet bedömde de externa konsulternas prestationer, förutom när det gällde studier och utvärderingar. Endast några av generaldirektoraten går igenom tidigare lärdomar eller gör kostnads-nyttanalyser i efterhand. Och när de gör detta samlar de inte in information centralt, vilket skulle göra det möjligt att utnyttja resultatet av de externa konsulternas arbete på bästa sätt. Enligt revisorerna innebär detta att det blir svårare för kommissionen att identifiera potentiella förbättringsområden. Det ökar också risken för att konsulter som tidigare har presterat dåligt anlitas på nytt.

Med tanke på hur omfattande användningen av externa konsulter är rekommenderar EU-revisorerna Europeiska kommissionen att förbättra sin hantering av dessa tjänster. De rekommenderar också kommissionen att öka öppenheten genom att regelbundet och på ett korrekt sätt rapportera om hur den använder externa konsulttjänster.

Bakgrundsinformation

Revisionen omfattar externa konsulttjänster som finansierades genom EU:s budget och kontrakterades av Europeiska kommissionen mellan 2017 och 2019 och som kommissionen registrerade som konsultverksamhet, studier, utvärderingar eller forskning. Även mer aktuella uppgifter om användningen av externa konsulter beaktades när så var lämpligt. Revisionen omfattade inte it-konsulttjänster.

Särskild rapport 17/2022 *Externa konsulter vid Europeiska kommissionen: utrymme finns för förbättringar* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu).

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547